

بررسی میزان برخورداری آموزشی شهرستان‌های استان اردبیل به منظور دستیابی به توسعه پایدار شهری با استفاده از مدل ویکور

فریدون بابایی اقدم^{۱*}، سعید اسکندری^۲، رسول طایفه عیسی خاچه لو^۳

۱- دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه تبریز، feridoun.babaei.aghdam@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه پیام نور تهران واحد ری، sa.atiba8@gmail.com

۳- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه محقق اردبیلی، rasool.tayefe@yahoo.com

چکیده

توسعه و ابعاد آن در چند دهه‌ی اخیر در مطالعات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کاربرد داشته و در فرهنگ کشورها به‌عنوان یک عامل تفکیک‌کننده جوامع از یکدیگر و از همه‌ی جوانب مطرح می‌شود. بنابراین شناخت و تجزیه و تحلیل وضع مناطق در زمینه‌های محیطی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی نخستین گام در فرآیند برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای است. در این میان آموزش از دیرباز به عنوان یکی از پایه‌های اصلی و عوامل تعیین‌کننده‌ی توسعه اقتصادی و اجتماعی شهرها شناخته شده است. با عنایت به موارد فوق‌الذکر در پژوهش حاضر سعی شده است، با روش توصیفی - تحلیلی به تعیین میزان برخورداری آموزشی شهرستان‌های استان اردبیل در شاخص‌های انتخابی توسعه پرداخته شود. بدین منظور در این پژوهش شهرستان‌های استان اردبیل بر اساس ۱۴ شاخص و متغیر توسعه آموزشی با استفاده از مدل‌های کمی برنامه‌ریزی از جمله مدل ویکور و وزن دهی شاخص‌ها با تکنیک آنتروپی شانون، سطح‌بندی و میزان نابرابری‌های موجود آموزشی در شهرستان‌های استان مورد بررسی قرار گرفت. نتایج به‌دست‌آمده از رتبه‌بندی شهرستان‌ها بر مبنای توسعه‌یافتگی، نشان داد که شهرستان‌های نمین، کوثر و خلخال به ترتیب ۰،۱۲۱، ۰،۱۴۵ و ۰،۳۶۰ به عنوان شهرستان‌های برخوردار از توسعه آموزشی می‌باشند. شهرستان‌های سرعین، پارس‌آباد و بیله سوار به ترتیب ۰،۵۲۱، ۰،۵۲۳ و ۰،۵۹۸ به عنوان شهرستان‌های نیمه برخوردار و شهرستان‌های مشکین‌شهر، اردبیل، نیر و گرمی به ترتیب ۰،۶۹۳، ۰،۷۵۵، ۰،۷۷۰ و ۱ به عنوان شهرستان‌های محروم از نظر سطح توسعه‌یافتگی آموزشی قرار دارند. بنابراین این شهرستان‌ها نیازمند اتخاذ سیاست‌ها و انجام اقدامات مناسب و سریع هستند تا بتوانند بر محرومیت‌های فعلی فائق آیند و زمینه توسعه‌ی متعادل ملی و منطقه‌ای فراهم آید.

واژه‌های کلیدی: میزان برخورداری آموزشی، توسعه شهری، آنتروپی شانون، ویکور

۱- مقدمه و بیان مساله

در جهان امروز، نابرابری و ناپایداری اقتصادی و اجتماعی شهرها به‌عنوان پدیده‌ای فراگیر و روبه گسترش قابل‌مشاهده است [۱]. به همین دلیل، هم‌اکنون محققان اهمیت توسعه‌های پایدار شهری و منطقه‌ای را که موجب حذف شدن چنین مشکلاتی می‌شود، به‌خوبی درک کرده‌اند [۲]. لذا توزیع متعادل امکانات و خدمات، گامی در از بین بردن عدم تعادل‌های